

בידו את השטר — חייב!

[וההוכחה היא מכך שהשיב לו רמי בר חמא 'דאפקיד בשטר'. וממילא אם אין בידו את השטר, נשבע ואין לו מיגו. כיון שהיה צריך לתבוע את השטר עם השבת הפקדון או להעמיד עדים על כך, וקיבל רבא תשובה זי].

קרי רמי בר חמא עליה על דברי רב ששת "וישמ דוד את הדברים האלה בלבד". שם את הדברים על ליבו, לדעת אם אכן נכונים דבריהם שהשוכר את חברו שלא בעדים נאמן במיגו שלא היו דברים מעולם.

דאשכחיה רב ששת לרבה בר שמואל. אמר ליה: תני מר מידי האם שנה מר את ההלכות שנאמרו בשכיר?

אמר ליה: אין! וזאת, תנינא: שכיר התובע את שכרו בזמנו, בתוך זמן הגביה, נשבע ונוטל שכרו מבעל הבית.

ושואלת הגמרא: כיצד נוהג הוא דין זה שנשבע ונוטל? [כלומר, מהי טענת השכיר, ומהי טענת בעל הבית]

בזמן שאמר לו השכיר לבעל הבית: שכרתני, ולא נתת לי שכרי, והלה בעל הבית אומר: שכרתוך ונתת לי שכרך. אז הדין הוא שישבע הפועל שלא קיבל את שכרו, ויטול.

אבל, אם אמר לו השכיר: סכום של שתים, קצצת קבעת וסיכמת לי בשכרי. והלה, בעל הבית אומר: לא קצצתי לך אלא אחת. הדין הוא שהמוציא מחבירו, דהיינו הפועל הרוצה ליטול מבעל הבית — עליו הראיה!

ומדייקת הגמרא: הא מרסיפא של משנה זו הדנה במקרה שתובעו על קציצה של שתים ומודה לו בקציצה של אחת — אינו נוטל אלא בראיה,

הרי שהוי רישא שמתדיינים ביניהם אם בכלל שילם בעל הבית את שכרו של השכיר או לא, נשבע ונוטל אף בלא ראיה.

ומוכח מכאן, דלא כרב ושמואל האומרים שדין משנתנו שנשבע ונוטל, הוא רק כאשר שכרו בעדים המהווים ראיה. ואילו בלי עדים נאמן בעל הבית במיגו.

ומדברי המשנה משמע שאין הפועל זקוק לכל ראיה — חוץ מהשבועה שנשבע.

אמר רב נחמן בר יצחק: אין מכאן ראיה מ-א דלא כרב ושמואל. משום שניתן להעמיד שגם הרישא וגם הסיפא של המשנה הזו, מדברות באופן שהשכירות נעשית בראיה. כלומר בעדים.

ומה שלא הזכירה המשנה ברישא שעל הפועל להביא את עידי השכירות כראיה, כשם שהזכירה בסיפא שהפועל המוציא מבעל הבית צריך להביא ראיה לדבריו, היא משום שרק ראיה דלשלם קתני במשנה זו.

כלומר, הזכירה המשנה רק את הראיה שצריך להביא הפועל, כדי שישלם לו בעל הבית את שכרו.

אבל ראיה דשבועה הראיה שיצטרך השכיר להביא ולהוכיח שהוא בכלל שכיר, ועל ידי כך יוכל לישבע וליטול — לא קתני.

כיון שאין הראיה, מועילה לו באופן ישיר ליטול ממון. אלא רק מועילה לו שיוכל

לישבע וליטול מכח תקנת המשנה.

ולכן, לא הזכירה התנא. [אף שלעצם נטילת השכר מבעל הבית, צריך השכיר את ראייה זו כדי לישבע וליטול].

אמר רבי ירמיה בר אבא: שלחו ליה מבי מביתו של רב, לישמואל:

ילמדנו רבינו: אומן אומר שתיים קצצת לי בשכרי. והלה בעל הבית אומר לא קצצתי לך אלא אחת. מי נשבע? האם האומן נשבע ונוטל את השכר שתובע, או בעל הבית נשבע ונפטר מתביעת השכיר?

אמר להן שמואל: בזו במקרה זה ששאלת — ישבע בעל הבית שבועת מודה במקצת, (43) **ויפסיד אומן!** (44)

וטעמו של דבר הוא — קציצה ודאי מידבר דכירי אינשי. [את הסכום אותו קצץ עם הפועל, ודאי זוכר בעל הבית]. ואם כן, אין כאן את הטעם שבעל הבית טרוד בפועליו ושוכח.

ומקשה הגמרא: איני, והא תני רבה בר שמואל: קצין בעל הבית עם הפועל כמה ישלם לו בשכרו. ונחלקן ביניהם על כמה

קצצו הדין הוא שהמוציא מחברו עליו הראייה! ואי לא מייתי האומן ראייה, פקע מיד זכותו, ופטור בעל הבית, אפילו מבלי שישבע.

ואמאי, והלוא לדברי שמואל צריך הדין להיות שישבע בעל הבית, ורק אז יפטר מטענתו של האומן. ורק אם אכן נשבע בעל הבית — יפסיד האומן?

והתירוץ: **אמר רב נחמן: דברי רבה בר שמואל שמביא האומן ראייה, אין פירושם שכך יהיה הדין המוחלט במקרה זה. אלא לצדדין קתני. כלומר, או כך או כך.**

או מביא האומן ראייה ויטול האומן, או ישבע בעל הבית ואם אכן נשבע, אז — יפסיד אומן.

מיתבי: הנותן טליתו לאומן וקצץ לו שכר על עבודתו. ולאחר העבודה אומן אומר קצצת לי שתיים בשכרי, והלה אומר לא קצצתי לך אלא אחת.

הדין הוא: כל זמן שטלית ביד אומן, ועדיין לא הוציא אותה בעל הבית חזרה, על בעל הבית להביא ראייה שאינו חייב לו אלא אחת. ורק לאחר מכן מוציא את הטלית מיד

43. בביאור דין שבועה זו, ישנם ב' שיטות בראשונים.

א. דעת תוספות היא, שמדובר רק היכן שלא פרע כלל, והרי הוא מודה במקצת,

ב. דעת הר"י מיגאש והרמב"ם שמדובר כאשר פרע כבר או ששילם לו ב'הילך'. וחשוב שבועה זו הוא מתקנת חכמים משום 'כדי חייב' של שכיר.

44. הפני יהושע [בבא מציעא קיב ב] הוכיח שהשבועה האמורה כאן אינה שבועה מדאורייתא. כיון שבגמרא לעיל [מב ב] מבואר ששבועת מודה במקצת מן התורה, נאמרה במקום שרוצה הנתבע להשתמט מן התובע, ומשום כך מודה רק במקצת. ומשביעין אותו כדי שיודה בכל.

ואילו כאן אין מקום להשתמטות זו, כיון

האומן.

אך אם נתנה לו האומן. והטלית נמצאת כעת בידי בעל הבית, הרי שתלוי הדבר אימתי תובעו האומן.

אם בזמנו, כלומר בזמן התשלום תובעו לשלם לו — נשבע האומן ונוטל, כמו שתובע.

ברם, עבר זמנו — המוציא מחברו עליו הראיה!

ומדייקת מכך הגמרא: מבואר שאם תובעו האומן בזמנו, מיהא, הרי הוא נשבע ונוטל. ואמאי? הרי שנינו שאם קצץ בעל הבית את שכרו של הפועל, ישבע בעל הבית ויפסיד אומן?

אמר רב נחמן בר יצחק: הא מני — הלכה זו, בשיטת רבי יהודה היא. דאמר רבי יהודה: כל זמן ששבועה נוטה אצל בעל הבית [שהרי מעיקר הדין חייב בעל הבית שבועה, וכגון שקצץ. שהרי האומן תובעו שתים והוא מודה באחת, והרי הוא נחשב כמודה במקצת, וחייב שבועה מדאורייתא], שכיר נשבע ונוטל.

ולפיכך גם ברייתא זו היא אליבא דרבי יהודה והשכיר נשבע ונוטל. אך חכמים סוברים, שכיון שדרך בעלי הבית לזכור את הקציצה, ישבע בעל הבית ויפסיד אומן!

ודנה בזה הגמרא: הי רבי יהודה? היכן אמר רבי יהודה דין זה?

אילימא רבי יהודה דמתניתין, שהרי אמר רבי יהודה במשנתנו שאין השכיר נשבע ונוטל, אלא עד שתהיה שם הודאה במקצת, הרי ששם אחרוני קא מחמיר, מחמיר רבי יהודה על השכיר יותר מחכמים, ומגביל את כוחו, לישבע וליטול רק במקרה שיש שבועה דאורייתא ביניהם.

דתנן: רבי יהודה אומר אין השכיר נשבע ונוטל אלא עד שתהא שם מקצת הודאה. ואם כן, כיצד ניתן לומר שהבריייתא המאפשרת לשכיר להישבע וליטול אפילו בקצץ, אתיא כרבי יהודה המחמיר, ולא כרבנן המקילים?

אלא, אין דין זה לפי דברי רבי יהודה במשנתנו, אלא רבי יהודה דברייתא היא.

דתניא: שכיר, כל זמן שלא עבר עליו זמנו, ועדיין עומד הוא בתוך זמן התשלום, הרי זה נשבע ונוטל. ואם לאו אלא כבר עבר עליו זמנו, אינו נשבע ונוטל.

ואמר רבי יהודה: אימתי נשבע השכיר ונוטל, בזמן שאמר לו תן לי שכרי חמשים דינר שיש לי בידך. והוא אומר התקבלת מהן דינר זהב. או שאמר לו השכיר, שתים קצצת. והלה אומר לא קצצתי לך אלא אחת — הרי נשבע השכיר ונוטל.

ומשום כך כופר בממון שחייב לו. אולם כאן לא קיים טעם זה, ומשום כך הרי הוא חשוד לשבועה מן התורה. ועיין שם בדבריו שהארין בזה].

שעובר הוא ב'בל תלין', ועל כרחך ששבועה זו — מדרבנן היא.

[ועוד הוכיח כן מהא דאמרינן בכל מקום שחשיד אממונא לא חשיד אשבועתא. כיון שיתכן שמילוה ישנה יש לו ללווה על המלוה,

אבל, אם אמר לו לא שכרתיך מעולם. או שאמר לו: שכרתיך ונתתי לך שכר — המוציא מחבירו עליו הראיה.

ומבואר כאן שרבי יהודה אינו מחלק בין אם קצץ עימו או לא קצץ. ובשניהם נשבע השכיר ונוטל [ובתנאי שתבע בזמנו].

ואם כן, מבואר שהברייתא של 'נותן טליתו לאומן' ומתדיינים ביניהם על גובה הקציצה, והדין הוא שנשבע האומן ונוטל — כרבי יהודה דברייתא היא.

מתקופה לה רב שישא בריה דרב אידי: אלא, לדבריו, שביארת שהברייתא של נותן טליתו לאומן וקצץ לו שכרו, ונחלקו ביניהם על הקציצה, שהדין הוא שנשבע השכיר ונוטל — וביארת שברייתא זו רבי יהודה היא ולא רבנן,

— דבר זה לא יתכן!

כי השתא, היכי דמתמיר רבי יהודה על השכיר [במקום שלא קצצו השכר, והויכוח ביניהם הוא אם שילם לו שכרו או שלא שילם לו כלל, ולדעת רבי יהודה אינו נשבע ונוטל כלל], מקילי רבנן ואיפשרו לשכיר לישבע וליטול, היתכן לומר שהיכא דמקיל רבי יהודה, במקום שכבר יש שבועה של מודה במקצת. וכגון שקצץ ונחלקו כמה קצץ, ולדעת רבי יהודה נתבאר שהשכיר נשבע ונוטל, שמחמרי רבנן ואינם מאפשרים לשכיר להשבע וליטול?

והרי על אחת כמה וכמה היה על רבנן לאפשר לו לישבע וליטול!?

ועל זה מוסיפה הגמרא ומקשה: ואלא מאי, האם תאמר שדברי הברייתא דלעיל הינם

לדעת רבנן?

אם כן, ואלא הא דתני רבה בר שמואל: קצץ — המוציא מחבירו עליו הראיה. מני? לדעת מי דין זה? הרי זה לא לדעת רבי יהודה ולא לדעת רבנן!

[שהרי לדעת רבי יהודה, באופן זה נשבע ונוטל. ואילו לדעת רבנן, הלוא רצית להוכיח, שרבנן הם בעלי הברייתא הנ"ל והם הסוברים שאם קצץ — נשבע ונוטל?]

אלא, אמר רבא: לעולם הא דקתני דבקצץ נשבע השכיר ונוטל — רבי יהודה היא. והא דתני רבה בר שמואל דבקצץ המוציא מחברו עליו הראיה — רבנן היא.

ומה שהקשינו כיצד יתכן שרבי יהודה המחמיר במשנתנו ומאפשר להישבע וליטול רק היכא דאיכא שבועה מדאורייתא, הוא זה המאפשר ב'קצץ' להישבע וליטול, ולא רבנן המקילים להישבע וליטול אפילו במקום שאין שבועה דאורייתא,

— תשובתך היא: בהא קמיפלגי רבי יהודה רבי יהודה ורבנן!

רבי יהודה סבר: רק במקום שיש שבועה דאורייתא, עבדו ליה רבנן תקנתא לשכיר, ותיקנו להעביר את השבועה מבעל הבית אל השכיר, שישבע הוא ויטול.

ובמקום שאין שבועה התורה, אלא רק שבועה בדרבנן, הואי האי שבועה תקנתא, ותקנתא לתקנתא לא עבדינן!

כלומר, לא נתקן תקנה נוספת מדרבנן, להעביר אל השכיר את השבועה שהתחייב בה בעל הבית — מתקנתא דרבנן.

ודלמא לא מישכנו? ומה אם ידוע לנו שנתכוין למשכנו, הלא אין הוכחה מכך שאכן מישכנו בסוף. ומחמת מה יוכל התובע להישבע וליטול?

מי לא אמר רב נחמן האי מאן דנקיט נרגא בידיה [מי שלקח גרון בידו], ואמר איזיל ואקטליה לדקלא דפלניא [אלך ואקצוץ את הדקל של פלוני], ואשתבח דקטיל ושדי [ואכן לאחר מכן נמצא הדקל קצוץ ומוטל על הקרקע],

הרי שבמקרה זה, לא אמרינן דהוא קטליה. וכל עוד אין עדים שאכן הוא שקצץ את האילן, אין לנו להחזיקו, שאכן הוא זה שקצץ.

ואם כן, כיון שאין אנו תולין שאכן הוא קצץ את הדקל, מדוע אמר כן? אלא אלמא עביד איניש דגזים ולא עביד. עשוי אדם להגזים, ולא לממש את דבריו. (46)

הכא נמי, נאמר גם כאן, כי אף שהודיע הגזלן על כונתו למשכן את חברו, הרי יתכן

ולכן בקצץ, שיש שבועה דאורייתא, תקנו שישבע השכיר שבועה מדרבנן, במקום השבועה דאורייתא של השוכר, ויטול.

ורבנן סברי — בשבועה דרבנן נמי עבדינן תקנתא לשכיר. ולפיכך כשנחלקו אם שילם לו או לא, עבדינן תקנתא להעביר את השבועה מדרבנן של בעל הבית — אל השכיר. כדי שיוכל לישבע וליטול.

אבל אם הויכוח הוא ביניהם על הקציעה, על אף שהשבועה היא מדאורייתא, לא תיקנו חכמים להעבירה אל השוכר כי וקציעה מידבר דכור, (45)

ואילו התקנה להעביר מהבעל הבית לשוכר היא משום שבעל הבית טרוד בפועליו ואינו זוכר אם שילם אם לאו.

שנינו במשנתנו: נגזל ביצר — היו מעידין אותו שנכנס לביתו למשכנו. ולא ראו העדים אם מישכנו. אלא ראו רק שנכנס אליו במטרה למשכנו. ואם כן, קשה:

דעביד איניש דגזים, אינה נאמרת אלא בסתם אדם. לפי שיותר מסתבר לומר שהגזים בדבריו מאשר לתלות שאכן הלך והזיק. אולם באדם המוחזק בכך לעשות מעשים כאלו — לא אומרים דגזים, אלא תולין שהזיק.

וכתבו אחרונים, שמדברי התוספות מוכח כדעת ר' אחא לעיל לד א, שאם היה גמל אוחר [בועט] בין הגמלים ונמצא גמל הרוג בצידו — בידוע שזה, האוחר, הרגו! ואף שאין לנו עדות על כך, מכל מקום הולכים אחר האומדא בדיני ממונות. וכיון שאומדין שגמל זה הרג, חייב הבעלים בנזקו.

וכך היא דעת התוספות כאן, שאם מוחזק

45. ובדעת רבי יהודה הסובר שגם בקציעה נשבע ונוטל, ביאר הר"י מיגאש דדעת רבי יהודה היא, שגם בקציעה אינו זוכר כיון שטרוד הוא. ולכך השכיר נשבע ונוטל.

אולם הפני יהושע ביאר שגם רבי יהודה מודה שבקציעה מידבר דכיר. והסיבה שמחמיר עליו רבי יהודה, היא משום שרבי יהודה חולק בעיקר טעם תקנת השכיר. וסובר כמו הסלקא דעתך בגמרא לעיל, דמשום כדי חייו של השכיר ישבע ויטול. ולא משום טירדא. ולכך, גם בקציעה — נשבע ונוטל.

46. כתב התוספות בשם הרוקח, שסברא זו

דגזים שמגזים בדבריו, ולא עביר. (47) ומחמת מה ישבע התובע ויטול?

ומבאר הגמרא: אימא — ומשכנו! אכן מעידים העדים שמשכנו, ולא רק שנתכוין למשכן.

אלא אם כן: מדוע ישבע הנגזל ויטול, וליחזי מאי משכנו? יעידו העדים מה משכנו ויטול?

והתירו: אמר רבה בר בר חנה, אמר רבי

יחזין: מדובר בטוענו בעל הבית, הנגזל, שנטל ממנו כלים קטנים הניטלין ומוסתרין תחת כנפיו, תחת כנפי בגדו. ואין העדים יכולים לראות מהם הכלים שנטל. (48)

וכיון שמוכח מדברי העדים שנטל ממנו כלים, אך אין הם יודעים כמה ואיזה כלים נטל — משום כך ישבע בעל הבית ויוציא.

אמר רב יהודה [מימרא זו אינה קשורה לדין שבועת משניתנו, אלא בפני עצמה היא. (49)]:

האדם להזיק, אומדין שאכן הזיק — וחייב!

47. ומבואר, שאם העדים לא ראו בשעה שיצא והוא טוען לא נטלתי כלום — אינו נשבע ונוטל. וכך מבואר ברי"ף. והרמב"ם בפרק ד' מהלכות גזלה ואבדה הלכה ד' הוסיף, שאפילו אם מכחיש את העדים ואומר לא נכנסתי כלל — גם כן פטור!

48. כך פירשו רש"י והר"ן, וכן משמע בדברי הרמב"ם בפרק ד' מהלכות גזלה ואבדה הלכה ב', שכתב כי הממשכן רק נכנס לבית חברו בפני עדים. אך לא ידעו העדים עם מה יצא בידיו.

אולם התוספות ושאר ראשונים פירשו, שראו העדים מקצת הכלים. ובעל הבית טוען שנטל הממשכן והטמין, יותר ממה שראו העדים.

וכתב התוספות שלכאורה מכאן מוכח דלא כדעת רבי חייא בבבא מציעא ג א. דתני רבי חייא שם, האומר מנה לי בידך והלה אומר אין לך בידי כלום, והעדים מעידים אותו שיש לו חמישים זוז, נותן לו חמישים זוז וישבע על השאר. שלא תהא הודאת פיו גדולה מהעדאת עדים,

[כלומר, שהרי הודאת פיו מחייבתו שבועה אם הודה במקצת. והוא הדין שיתחייב שבועה על ידי עדות העדים, באם חייבוהו במקצת

התביעה].

והוכיח התוספות, דאילו היה הדין כדברי רבי חייא, הרי ששבועתו של הגולן במשנתנו היתה שבועת מודה במקצת מן התורה, שהרי העדים מעידים שנטל מקצת הכלים,

ועוד, דאילו היה כדברי רבי חייא, לא היה צריך רבי יהודה לחלוק במשנתנו ולהעמיד דוקא באופן שהודה הנתבע במקצת. והלוא לדברי רבי

חייא, הרי זה שבועת מודה במקצת ממש?!

[ויתכן, שמחמת כך פירשו הרש"י והר"ן

שאין העדים מעידים שנטל, על מנת להעמיד

דברי משנתנו אף כרבי חייא].

ויישב ר"י שאין להוכיח מכאן דלא כרבי חייא. משום שאפשר להעמיד דברי משנתנו בכגון שהגולן החזיר לו את מה שראו העדים שנטל, וממילא שוב אינו תובעו אלא על השאר. ועל השאר אין עדות, ואף הוא אינו מודה לו, אלא כופר הכל. ועל כהאי גוונא חידשו חכמים שהתובע נשבע ונוטל.

49. כך היא גירסת רש"י ורוב הראשונים. אולם הר"ח והרי"ף גרסו: 'ד'אמר רב יהודה: ראוהו שהטמין כלים תחת כנפיו ויצא ואמר לקוחין הם בידי — אינו נאמן.

ודחו הראשונים גירסא זו, כיון שעצם כך שראוהו העדים נוטל כלים תחת כנפיו, יש בזה

ג. וכלים שאין דרכן להטמין, [ונתבאר לעיל שאם הטמינם אינו נאמן] נמי לא אמרן שלא נאמן מחמת שהטמינם, אלא כאשר הנוטל הוא איניש דלא צניע,

כלומר, שדרכו להלך בשוק כאשר חפצים מגולים בידיו, ואינו נוהג להצניעם. וכאן, כשהצניע את החפצים שנטל, הרי מוכח שלא כדין נטלם, ומשום כך הצניעם.

אבל, כאשר הנוטל הוא איניש דצניע, ודרכו להצניע חפציו, הריהו נאמן לומר לקוחין הם בידיו. כיון שהיינו אורחיה זוהי דרכו להחזיק את חפציו כאשר מוצנעים הם אצלו. ואם כן, אין לראות בהצנעתו, שנוטל את הכלים שלא כדין.

ד. ולא אמרן שאין הנוטל נאמן [אף כאשר אין בעל הבית עשוי למכור כליו, ואף כאשר אין דרך הדברים להצניעם, ואף כאשר הוא, אין דרכו להצניע חפציו].

אלא כאשר זה, בעל הבית, אומר שאולין הן אצל הנוטל. שלא מכרתים לו אלא השאלתים לו. וזה הנוטל אומר לקוחין הם בידיו, ולא שאולים.

אבל באם טוען בעל הבית גנובין הם, שגנבת אותם ממני,

לאו כל כמיניה, אין בעל הבית נאמן. משום ש'לאחזוקי איניש בנגב' להחזיק את האיש כגנב — לא מחזקינן!

ראוהו העדים שהטמין כלים תחת כנפיו, ויצא מבית חברו כאשר הכלים טמונים תחת כנפיו.

ב-10 ואמר הנוטל: כלים אלו, לקוחין הן בידי, לפי שקניתי אותם ממנו — אינו נאמן, ואפילו בשבועה.⁽⁵⁰⁾

ולא אמרן שאינו נאמן לומר לקוחין הם בידי, אלא כאשר —

א. מדובר בבעל הבית שאינו עשוי למכור כליו. אבל, אם בעל הבית העשוי למכור את כליו — נאמן לומר הנוטל לקוחין הם בידי! כיון שמשסתמא קנאם מידי בעל הבית.

ב. ואף בבעל הבית שאין עשוי למכור את כליו, נמי לא אמרן שאינו נאמן לומר לקוחין הם בידיו, אלא כאשר נטל דברים שאין דרכן של הדברים להטמין אותם תחת כנפי הבגד.

וכיון שהוא הטמין, מוכח שנטלן שלא כדין, ומשום כך מסתיר את החפצים האלו.

ולפיכך, בהצטרף שני החסרונות הללו אצל הנוטל, א. שנטל מבעל הבית שאינו עשוי למכור, ב. שנטל דברים שאין דרך להטמינם — אינו נאמן!

אבל, אם נטל דברים שדרכן להטמין תחת כנפי הבגד — נאמן. כיון שנהג כדרך שבני אדם נוהגין, ולא ניכר מתוך מעשיו שנטל שלא כדין.

50. ומדובר כאשר בעל הבית אומר השאלתים לו ולא שטוען שגנבם. כיון שאחזוקי איניש בגניבה לא מחזקינן כלומר, שאין להחזיק אותו בחזקת גנב על פי טענת בעל הבית.

כדי לחייבו את שבועת משנתנו. ואין צריך שיוסיף ויאמר לקוחין הם בידי על מנת שיתחייב שבועה. אלא אף אם מעידין העדים שנטלן בתורת משכון — ישבע הנגזל ויטול.